

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення повноважень Національного антикорупційного бюро України та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури

Верховна Рада України п о с т а н о в л я є :

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Кримінальному процесуальному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., №№ 9–13, ст. 88):

1) пункт 9 частини першої статті 3 викласти в такій редакції:

"9) керівник органу прокуратури – Генеральний прокурор, заступник Генерального прокурора – керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (для прокурорів Спеціалізованої антикорупційної прокуратури), керівник обласної прокуратури, керівник окружної прокуратури та їх перші заступники і заступники, які діють у межах своїх повноважень";

2) у статті 36:

пункт 2 частини другої викласти в такій редакції:

"2) мати повний доступ до матеріалів, документів та інших відомостей, що стосуються досудового розслідування.

Генеральний прокурор (особа, яка виконує його обов'язки) для здійснення своїх повноважень має право надавати письмову вказівку керівнику органу досудового розслідування (окрім підрозділів детективів та підрозділу внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України), яка є обов'язкова для виконання, щодо надання йому матеріалів досудового розслідування із встановленням строку та способу її виконання";

у частину четверту включити абзац третій такого змісту:

"Заступник Генерального прокурора – керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (особа, яка виконує його обов'язки), його перший заступник та заступник мають право доповнити, змінити або відмовитися від апеляційної чи касаційної скарги, заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, внесених ними, керівниками, заступниками керівників підрозділів чи прокурорами Спеціалізованої антикорупційної прокуратури";

абзаци другий і третій частини п'ятої викласти в такій редакції:

"Право доручати у разі неефективного досудового розслідування або за наявності об'єктивних обставин, що унеможливають функціонування відповідного органу досудового розслідування чи здійснення ним досудового розслідування в умовах воєнного стану, іншому органу досудового розслідування здійснення досудового розслідування кримінальних правопорушень, віднесених до підслідності Бюро економічної безпеки України, а також доручати Бюро економічної безпеки України розслідування кримінальних правопорушень, віднесених до підслідності інших органів досудового розслідування, має Генеральний прокурор (особа, яка виконує його обов'язки).

Забороняється доручати здійснення досудового розслідування кримінального правопорушення, віднесеного до підслідності Національного антикорупційного бюро України, іншому органу досудового розслідування, крім випадків наявності об'єктивних обставин, що унеможливають функціонування Національного антикорупційного бюро України чи здійснення ним досудового розслідування в умовах воєнного стану. Право доручати здійснення досудового розслідування іншому органу за наявності об'єктивних обставин, що унеможливають функціонування Національного антикорупційного бюро України чи здійснення ним досудового розслідування в умовах воєнного стану, має заступник Генерального прокурора – керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури або Генеральний прокурор (особа, яка виконує його обов'язки)";

3) абзац другий частини першої та частину четверту статті 37 виключити;

4) частину третю статті 39 викласти в такій редакції:

"3. Керівник органу досудового розслідування зобов'язаний виконувати доручення та вказівки прокурора, які даються у письмовій формі. Невиконання керівником органу досудового розслідування законних вказівок та доручень прокурора, наданих у порядку, передбаченому цим Кодексом, тягне за собою передбачену законом відповідальність, а також є підставою для прийняття рішення, визначеного частиною п'ятою статті 36 цього Кодексу, окрім кримінальних проваджень, досудове розслідування у яких здійснюється детективами Національного антикорупційного бюро України";

5) частину четверту статті 40 викласти в такій редакції:

"4. Слідчий зобов'язаний виконувати доручення та вказівки прокурора, які надаються у письмовій формі. Невиконання слідчим законних вказівок та доручень прокурора, наданих у порядку, передбаченому цим Кодексом, тягне за собою передбачену законом відповідальність та є підставою для відсторонення слідчого від проведення досудового розслідування керівником органу досудового розслідування. Детектив Національного антикорупційного бюро України зобов'язаний виконувати доручення та вказівки тільки прокурора Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, які надаються у письмовій формі. Невиконання детективом законних вказівок та доручень прокурора, наданих у порядку, передбаченому цим Кодексом, тягне за собою передбачену законом відповідальність та є підставою для відсторонення детектива від проведення досудового розслідування керівником органу досудового розслідування";

6) частину першу статті 41 викласти в такій редакції:

"1. Оперативні підрозділи органів Національної поліції України, органів безпеки, Національного антикорупційного бюро України, органів Державного бюро розслідувань, органів Бюро економічної безпеки України, органів Державної прикордонної служби України, органів, установ виконання покарань та слідчих ізоляторів Державної кримінально-виконавчої служби України здійснюють слідчі (розшукові) дії та негласні слідчі (розшукові) дії в кримінальному провадженні за письмовим дорученням слідчого, дізнавача, прокурора, а підрозділ детективів, оперативно-технічний підрозділ та підрозділ внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України – за письмовим дорученням детектива або прокурора Спеціалізованої антикорупційної прокуратури";

7) у статті 216:

пункт 3 частини п'ятої викласти в такій редакції:

"3) кримінальне правопорушення, передбачене статтею 369, частиною першою статті 369² Кримінального кодексу України, вчинено щодо службової особи, визначеної у частині четвертій статті 18 Кримінального кодексу України або у пункті 1 цієї частини.

Прокурор, який здійснює нагляд за досудовими розслідуваннями, які проводяться детективами Національного антикорупційного бюро України, своєю постановою може віднести кримінальне провадження у кримінальних правопорушеннях, передбачених абзацом першим цієї частини, до підслідності детективів Національного антикорупційного бюро України, якщо відповідним кримінальним правопорушенням було заподіяно або могло бути заподіяно тяжкі наслідки охоронюваним законом свободам та інтересам фізичної або юридичної особи, а також державним чи суспільним інтересам. Під тяжкими наслідками слід розуміти заподіяння шкоди життєво важливим інтересам суспільства

та держави, зокрема державному суверенітету, територіальній цілісності України, реалізації конституційних прав, свобод і обов'язків трьох і більше осіб.

Детективи Національного антикорупційного бюро України з метою попередження, виявлення, припинення та розкриття кримінальних правопорушень, які віднесені цією статтею до його підслідності, за рішенням Директора Національного антикорупційного бюро України та за погодженням із прокурором Спеціалізованої антикорупційної прокуратури можуть також розслідувати кримінальні правопорушення, які віднесені до підслідності слідчих інших органів.

У разі встановлення підрозділом внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України кримінальних правопорушень, передбачених статтями 354, 364–370 Кримінального кодексу України, які були вчинені службовою особою Національного антикорупційного бюро України (крім Директора Національного антикорупційного бюро України, його першого заступника та заступника), такі кримінальні правопорушення розслідуються детективами зазначеного підрозділу";

частину дванадцяті виключити;

8) у статтю 218 включити частину п'яту такого змісту:

"5. Спори про підслідність вирішує керівник органу прокуратури вищого рівня.

Спир про підслідність у кримінальному провадженні, яке може належати до підслідності Національного антикорупційного бюро України, вирішує Генеральний прокурор або заступник Генерального прокурора – керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (особа, яка виконує його обов'язки).

Спир про підслідність у кримінальному провадженні, яке може належати до підслідності Бюро економічної безпеки України, вирішує Генеральний прокурор (особа, яка виконує його обов'язки)";

9) перше речення частини третьої статті 233 викласти в такій редакції:
"3. Слідчий, дізнавач, прокурор має право до постановлення ухвали слідчого судді увійти до житла чи іншого володіння особи лише у невідкладних випадках, пов'язаних із врятуванням життя людей та майна чи з безпосереднім переслідуванням осіб, які підозрюються у вчиненні кримінального правопорушення";

10) абзаци другий – одинадцятий частини п'ятої статті 284 виключити;

11) пункт 3 частини третьої статті 294 викласти в такій редакції:

"3) до дванадцяти місяців – слідчим суддею за клопотанням слідчого, погодженим із Генеральним прокурором чи його заступниками";

12) пункти 4–6 частини другої статті 470 викласти в такій редакції:

"4) у кримінальному провадженні щодо кримінальних проступків або нетяжкого злочину, досудове розслідування якого здійснюється детективами Національного антикорупційного бюро України або яке було направлено до суду прокурором Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, – за погодженням із заступником Генерального прокурора – керівником Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (особою, яка виконує його обов'язки) або його першим заступником чи заступником, керівником підрозділу Спеціалізованої антикорупційної прокуратури;

5) у кримінальному провадженні щодо тяжкого злочину, досудове розслідування якого здійснюється детективами Національного антикорупційного бюро України або яке було направлено до суду прокурором Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, – за погодженням із заступником Генерального прокурора – керівником Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (особою, яка виконує його обов'язки) або його першим заступником чи заступником;

6) у кримінальному провадженні щодо особливо тяжкого злочину, досудове розслідування якого здійснюється детективами Національного антикорупційного бюро України або яке було направлено до суду прокурором Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, – за погодженням із заступником Генерального прокурора – керівником Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (особою, яка виконує його обов'язки)";

13) у частині першій статті 480:

пункт 9 викласти в такій редакції:

"9) Директора та працівників Національного антикорупційного бюро України";

пункти 11–15 виключити;

14) пункт 2 частини першої статті 481 викласти в такій редакції:

"2) народному депутату України, кандидату у Президенти України, Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини, Голові або іншому члену Рахункової палати, прокурору Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, Директору або іншому працівнику Національного антикорупційного бюро України, заступникам Генерального прокурора, Голові Національного агентства з питань запобігання корупції, його заступнику – Генеральним прокурором (виконувачем обов'язків Генерального прокурора) або заступником Генерального прокурора – керівником Спеціалізованої антикорупційної прокуратури".

2. У статті 8¹ Закону України "Про прокуратуру" (Відомості Верховної Ради України, 2015 р., № 2–3, ст. 12 із наступними змінами):

абзац другий частини шостої викласти в такій редакції:

"Прокурорами вищого рівня для керівників управлінь, відділів та їх заступників, прокурорів Спеціалізованої антикорупційної прокуратури є заступник Генерального прокурора – керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, його перший заступник та заступник, для заступника та першого заступника керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури – заступник Генерального прокурора – керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури. Генеральний прокурор, його перший заступник та заступники не мають права давати вказівки прокурорам Спеціалізованої антикорупційної прокуратури та здійснювати інші дії, які прямо стосуються реалізації прокурорами Спеціалізованої антикорупційної прокуратури їхніх повноважень. Письмові накази адміністративного характеру щодо організації діяльності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури видаються за обов'язковим погодженням заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (особи, яка виконує його обов'язки)";

у частину дев'яту включити абзац п'ятнадцятий такого змісту:

"Заступник Генерального прокурора – керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури здійснює повноваження керівника органу прокуратури, передбачені Кримінальним процесуальним кодексом України".

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Підрозділ внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України, Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, Бюро економічної безпеки України, Офісу Генерального прокурора, Державного бюро розслідувань, Національної поліції України за методологією, узгодженою із Службою безпеки України, не менше одного разу на два роки проводить поліграфологічні дослідження працівників Національного антикорупційного бюро України, Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, Бюро економічної безпеки України, Офісу Генерального прокурора, Державного бюро розслідувань, Національної поліції України, які мають допуск до державної таємниці, на предмет вчинення дій на користь держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором.

3. Протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом Служба безпеки України проводить перевірку працівників Національного антикорупційного бюро України, Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, Бюро економічної безпеки України, Офісу Генерального прокурора, Державного бюро розслідувань, Національної поліції України, які мають допуск до державної

таємниці, на предмет вчинення дій на користь держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором.

4. Офісу Генерального прокурора та Міністерству юстиції України посилити роботу щодо розшуку та видачі іноземними державами (екстрадиції) осіб, які ухиляються від досудового розслідування, судового розгляду чи відбування покарання. У разі необхідності протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом спільно з Кабінетом Міністрів України розробити та подати до Верховної Ради України проект змін до законодавства у цій частині.

5. Офісу Генерального прокурора, Міністерству юстиції України, Національному агентству України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, Національному антикорупційному бюро України, Бюро економічної безпеки України, Державному бюро розслідувань, Службі безпеки України, Національній поліції України, Державній службі фінансового моніторингу України посилити роботу щодо виявлення, розшуку та повернення з іноземних держав активів, здобутих злочинним шляхом. У разі необхідності протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом спільно з Кабінетом Міністрів України розробити та подати до Верховної Ради України проект змін до законодавства у цій частині.

6. Кабінету Міністрів України та Національному антикорупційному бюро України протягом одного місяця з дня набрання чинності цим Законом внести зміни до нормативно-правових актів щодо заборони на час дії воєнного стану виїзду працівників Національного антикорупційного бюро України за кордон, крім випадків службових відряджень.

Президент України

м. Київ
31 липня 2025 року
№ 4560-IX

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ